

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.402/2019/8.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke
. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

áky és Társa Ügyvédi Iroda (**fél címe 1** ügyintéző: dr. áky Tamás ügyvéd)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

Zakor Ügyvédi Iroda (**fél címe 2**, ügyintéző: . Papp-Zakor Gábor ügyvéd)

A per tárgya: Gyermektartásdíj mértéknek megváltoztatása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budakörnyéki Járásbíróság 6.P.20.598/2013/108.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Környéki Törvényszék 1.Pf.20.479/2018/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Feljogosítja az alperest, hogy kérje a többletként lerótt 155.000 (százötvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) házastársak voltak. Házasságukból 2002. május 13. napján **A.** és 2005. szeptember 9. napján **D.** utónevű gyermekeik születtek.
- [2] A bíróság a felek házasságát a 2011. május 27. napján meghozott és aznap jogerőre emelkedett részítélettel felbontotta. A bontóperben kötött és a bíróság végzésével jóváhagyott egyezség alapján a gyermekek a felperes nevelésébe és gondozásába kerültek és az

alperes 40.000-40.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetését vállalta.

- [3] Az egyezség megkötésekor a család a volt házastársak azonos arányú közös tulajdonában álló családi házas ingatlanban lakott. A felperes a gyermekekkel 2011. augusztus 31-én költözött el az időközben megvásárolt saját tulajdonú ingatlanba.
- [4] A felek között a házastársi közös vagyon megosztása iránti per folyamatban van.
- [5] A felperes orvos-gyógyszerész, egy kft.-nél dolgozott, az egyezség megkötésekor havi jövedelme 1.124.717 forint volt.
- [6] Az alperes urológus és andrológus szakorvos. 2011 januárjában a felperessel közel azonos jövedelmű munkaviszonya megszűnt. Az egyezés megkötésekor orvos édesapja gazdasági társaságában 2015. február 28. napjáig részmunkaidős munkaviszonyban 100.000-120.000 forint munkabérért dolgozott.
- [7] **A.** általános iskolába, **D.** óvodába járt. Mindkét gyermek angolul tanult, a kislány ritmikus sportgimnasztikázott. A gyermekekkel kapcsolatban rendkívüli kiadás nem volt.
- [8] A felperes körülményeiben lényeges változás nem történt. Jövedelme nagyságrendileg nem változott: 2012. évben havonta 1.070.841 forint, 2013. évben 1.036.798 forint, 2014. évben 1.037.740 forint jövedelme volt. Munkáltatója tulajdonában álló személygépjárművet használ.
- [9] Az alperes az egyezségkötés után több munkahelyen dolgozott. 2012. évben az adóhatóság felé 3.228.625 forint (havonta nettó 269.052 forint) jövedelemről nyilatkozott. A részmunkaidős foglalkozása mellett 2012. május 25. napjától 2015. január 31-ig a **P. S.** Kórházban segítő munkatársként munkabér nélküli önkéntes jogviszony keretében tevékenykedett.
- [10] 2013. május 8-tól 2015. január 28-ig egyéni vállalkozóként szakorvosként dolgozott, a tevékenységéből 2013. évben 1.461.500 forint, 2014. évben 3.582.000 forint jövedelme volt.
- [11] 2013. évben (a szakorvosi munka és az önkéntes segítő tevékenysége mellett) két gazdasági társaságban ügyvezetői pozíciót vállalt. Az egyik kft.-től 2013. évben 19.650 forint, 2014. évben 39.300 forint, a másik kft.-től (2013. február 1-től) 2013. évben összesen 273.108 forint adózott jövedelme származott, 2014. évben jövedelmet nem kapott.
- [12] Az alperes tagsági jogviszonnyal rendelkezik a **F. C.** Kft.-ben, jövedelme nem ismert. 2013. november 18-óta kültagja a **S. C.** Bt.-nek, a gazdasági társaság 2013-2014. években 40.000-40.000 forint osztalékot fizetett. 2014 júliusától fél évre osztályvezető kórházi főorvosként dolgozott, 1.399.745 forint adózott jövedelmet ért el.
- [13] Az alperes 2012-óta élettársi kapcsolatban élt, 2015 decemberében házasságot kötött. 2013-tól házastársa ingatlanában lakik, amelynek rezsi költségéhez havi 25.000 forinttal járult hozzá. A házastársi utolsó közös lakást képező családi házat bérbeadással hasznosítja, ebből évente 896.400 forint bevétele van.

- [14] Az alperes házastársával 2015 márciusában **S.**-ba költözött és munkát vállalt, 2015. április 1-től 2016. augusztus 31-ig klinikai urológus szakorvosként dolgozott, havi nettó jövedelme 11.000 CHF, megközelítőleg 3.100.000 forint volt. Az alperes a munkaviszonyát felmondással megszüntette.
- [15] 2016. december 19. napján szerződést kötött a **D.**-i Egyetem Urológiai Klinikájával, itt 2017. január 7-től 2017. október 31-ig önkéntes és ingyenes segítő tevékenységet végzett
- [16] Az alperes jelenlegi állandó lakóhelye **S.**-. A felesége 2016 novembere óta dolgozik, havi nettó jövedelme 7.500 CHF.
- [17] Az alperes magyarországi munkaviszonyaiból 2013-2014. években összesen és átlagosan havi 400.000 forint jövedelemmel rendelkezett.
- [18] A felek **D.** utónevű gyermeke időközben iskolás lett, angolul tanul, illetve szertornázik. **A.** az angol nyelvtanulás és a sportgimnasztika mellett táncolni jár, ennek költsége heti 2.200 forint, a torna 6.000-7.000 forint. A ritmikus sportgimnasztikai versenyeken is részt vesz, ez átlagosan havi 15.000 forint többletköltséget jelent. Mindkét gyermeknél félévente 5.000 forint osztálypénzt kellett fizetni.
- [19] A szülők egyetértésével **A.** 2015. szeptember 1-től tandíjköteles középiskolában tanul, ennek havi költsége 75.000 forint, az étkezés egy hónapra 17.000 forint. Az utazása havi 6.000 forintba kerül, 130.000 forintért számítógépet vásároltak, az iskolakezdekodkor tankönyvekre 7.000-8.000 forintot fizettek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [20] A felperes keresetében -többek között - azt kérte, hogy a bíróság az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége mértékét változtassa meg és 2013. január 1. napjától kezdődően 2014. december 31. napjáig gyermekenként havi 100.000 forint, 2015. január 1. napjától kezdődően gyermekenként havi 150.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezze.
- [21] A tartásdíj mértékének megváltoztatását döntően az alperes jövedelmi viszonyainak lényeges, pozitív változására, emellett a gyermekek indokolt szükségleteinek megemelkedésére alapította. Az egyezség megkötése óta a kisebbik gyermek is iskolás lett, a nagyobbik megkezdte a középiskolai tanulmányait. A középiskola a tandíj miatt jelentős többletköltség, az étkezéssel együtt havi 90.000 forint kiadást jelent. Mindkét gyermek több különórára jár (angol nyelv, sport), ami szintén költséggel jár.
- [22] Az alperes a kért tartásdíj megfizetésére teljesítőképes. 2015. évtől **S.**-ban egy klinikán urológus szakorvosként közel 4.000.000 forint havi jövedelemre tett szert. A feleségével **S.**-ban bérlakásban laknak, jó színvonalú életet élnek. Az életkörülményeiben változás akkor sem következett be, amikor a munkaviszonya a felmondása miatt a klinikán megszűnt.
- [23] Állította, hogy az alperes az ingyenes önkéntes segítői munka

mellett külföldön jövedelemszerző tevékenységet is folytat, mivel a közös vagyon megosztása iránti perben többször is a külföldi tartózkodására hivatkozott. Hangsúlyozottan érvelt azzal: az alperes húsz éves szakmai tapasztalattal, két szakvizsgával rendelkezik, két nyelven szakmai szinten beszél. Elvárható tőle a legalább havi 1.000.000 forint jövedelem megszerzése.

- [24] Az alperes a tartásdíj felemelésére irányuló kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a gyermekek indokolt szükségletei nem emelkedtek és a kért tartásra teljesítőképessége sincs. Önkéntes segítőként dolgozik, jövedelemmel nem rendelkezik, a házastársa jövedelméből tartják fenn a **s.-i** lakást, illetőleg fedezik a havi kiadásokat. Megtakarítása, vagyona nincs, az utolsó közös lakás bérleti díjából fizeti az ingatlant terhelő hitel havi részleteit.

Az első- és másodfokú ítélet

- [25] Az elsőfokú bíróság ítéletével - többek között - kötelezte az alperest az **A.** utónevű gyermeke tartására 2013. január 1. napjától 2015. augusztus 31. napjáig havi 80.000 forint, 2015. szeptember 1. napjától havi 120.000 forint, a **D.** utónevű gyermeke tartására 2013. január 1. napjától kezdődően havi 80.000 forint határozott összegű tartásdíj megfizetésére. Megállapította, hogy az alperesnek 5.200.000 forint hátraléka keletkezett és ennek megfizetésére 20 hónapon át havi 260.000 forint részletfizetést engedélyezett.
- [26] Az elsőfokú bíróság a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) rendelkezéseit alkalmazta és a 18. § (3) bekezdése alapján elsődlegesen a kereset jogalapját vizsgálta: az alaphatározat meghozatalakor fennállt körülményekben történt-e lényeges változás. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a felperes a keresete jogalapját bizonyította.
- [27] Körülményváltozásnak minősítette a gyermekek életkorának változását: a kisebbik gyermek iskolás lett, a nagyobbik gyermek a per alatt megkezdte középfokú tanulmányit, amely nyilvánvalóan kihatott az indokolt szükségleteik körére és mértékére. **A.** középiskolája tandíjköteles, a középiskola választása a szülők egyeztetésével történt, a tandíj összegével tehát tisztában voltak. Az alperes a gyermekek iskolán kívüli tevékenységeinek tényét és lényegében azok költségeit nem vitatta. A gyermekek angolra, **A.** ritmikus sportgimnasztikára már az egyezség megkötésekor is jártak, ezek költségei, különösen a kislány magas színvonalúvá vált tevékenysége miatt azonban jelentős tétellé váltak. A gyermekek indokolt szükségleteinek pénzbeli ellenértéke az egyezség megkötése óta jelentősen megemelkedett.
- [28] A felperes jövedelmi-vagyoni helyzete nem változott. Korábban is az átlagot lényegesen meghaladó jövedelemmel rendelkezett, az a jogvita elbírálására kiható módon nem emelkedett.
- [29] Az alperes teljesítőképességét illetően a peradatokból megállapította, hogy 2012-2014. évek alatt belföldön szakorvosként

dolgozott, a bevétele több különböző forrásból származott: 2012. évben közel 300.000 forint, 2013-2014. évben havonta átlagosan közel 400.000 forint nettó jövedelme volt. A per alatt - egy időszakban - a jövedelme lényegesen megemelkedett, 2015. április 1. napjától 2016. augusztus 31. napjáig havi nettó 11.000 CHF (3.100.000 forint) munkabért kapott.

- [30] Az alperes teljesítőképesége korlátozott voltára tett állításait nem fogadta el. A perben bizonyítást nyert, hogy két szakvizsgával, több évtizedes szakmai gyakorlattal rendelkező szakorvos. Az önkéntes segítői tevékenysége mellett 2012-2015. években még hat forrásból származott jövedelme. Az alperes az egészségi állapotában bekövetkezett változásra nem hivatkozott, alappal várható el tőle a **s.**-i munkaviszonya megszűnését követően is a legalább havi 400.000 forint nettó jövedelem elérése.
- [31] Az elsőfokú bíróság a módosított kereset szerinti kezdő időponttól változtatta meg a tartás mértékét. Az alperestől elvárt havi 400.000 forint nettó jövedelem alapulvételével, az indokolt szükségletek pénzbeli ellenértékének emelkedése miatt gyermekeként az elvárt jövedelem 20%-ának megfelelő 80.000 forint gyermektartásdíj mértékét tartott indokoltnak. 2015. szeptember 1-től a nagyobbik gyermek a szülők közös döntése alapján tandíjköteles középiskolába jár, tehát annak költségeihez az alperesnek is hozzá kell járulnia. A 75.000 forint havi költséget az elsőfokú bíróság megosztotta, az alperest kerekítéssel 40.000 forint hozzájárulásra kötelezte, és ennek megfelelően **A.** után az alperest terhelő tartás mértékét 2015. szeptember 1. napjától havi 120.000 forintra felemelte.
- [32] A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta és a gyermektartásdíj mértékét 2013. január 1. napjától 2015. március 31. napjáig terjedő időszakra gyermekeként havi 60.000 forintban állapította meg, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy az alperest 2013. január 1-től 2018. december 31-ig terhelő hátralékos tartásdíj összege 6.040.000 forint, amelynek részletfizetését 2 év 24 hónapra módosította.
- [33] Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság igen részletes bizonyítási eljárást folytatott le, annak adatait okszerűen értékelve a tényállást helyesen állapította meg és arra alapítottan döntően helyesen határozta meg az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének mértékét. A perben még alkalmazandó Csjt. 69. §-a alapján azt vizsgálta, hogy a közös egyetértéssel megállapított rokontartás megállapításának alapjául szolgáló körülmények lényegesen megváltoztak-e. Ebben a körben helytállóan vizsgálta a felek jövedelmi és vagyoni viszonyait, valamint a gyermekek indokolt szükségleteinek változását.
- [34] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy a tartás megváltoztatásának jogalapját a felperes bizonyította. Köztudomású, hogy a gyermekek életkora változásával - különösen az iskola

megkezdésével, illetve az iskolaváltással - a velük kapcsolatos kiadások emelkednek. Az adott esetben a nagyobbik gyermek iskolaváltása jelentős többletköltséget jelentett. Az alperes fellebbezésével szemben az iskola kiválasztása a szülők egyetértésén alapult, 2015 szeptemberétől a nagyobbik gyermek okirattal igazolt kiadásai fedezéséhez tehát mindkét szülőnek hozzá kell járulnia.

- [35] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes jövedelme pozitívan változott. 2011. évben az édesapja cégében havi 100.000-120.000 forint jövedelem mellett dolgozott és a korábbi cégtől végkielégítést kapott. Jövedelme az adóhatóság igazolása szerint 2012. évben havi 300.000 forintra emelkedett, továbbá 2013-2014. évben orvosi tevékenysége mellett más forrásból is származott bevétele. A peradatok alapján az alperes átlagosan havi 400.000 forint nettó jövedelemre tett szert, amit egyébként maga sem vitatott, amikor a havi rendszeres kiadásainak összegét 400.000 forintban határozta meg (3. sorszámú ellenkérelem). Az alperes igazolta, hogy 2016. augusztus 31. napjával külföldi munkaviszonya megszűnt, helyesen járt el az elsőfokú bíróság amikor a tartás mértékének alapjául a korábbi, Magyarországon elért 400.000 forint havi jövedelemből indult ki.
- [36] Tévedett azonban a tartás felemelésének kezdő időpontjában. A felperes eredetileg havi 60.000 forintra kérte a tartás felemelést és keresetét csak két év elteltével módosította 100.000 forintra, illetve 2015. január 1. napjától havi 150.000 forintra. A felperes a Csjt. 68. § (1) bekezdésére nem hivatkozott, tehát a felemelt keresetét hat hónapnál régebbi időre visszamenőleg nem érvényesítheti. Az alperes 2013. január 1-től az eredetileg követelt 60.000 forint megfizetésére köteles és csak 2015. április 1-től kell fizetnie az elsőfokú bíróság által megállapított gyermekenkénti havi 80.000 forint, illetve **A.** tekintetében 2015. szeptember 1. napjától a havi 120.000 forint tartásdíjat.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [37] A jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében az alperes elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 141. § (2) bekezdése, 143. § (1) bekezdése, 145. § (2) bekezdése, 163. § (1) és (3) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 167. § (4) bekezdése, 173. § (2) és (3) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 215. §-a és 221. § (1) bekezdése megsértésében, továbbá a 4/1987. (VI.14.) IM rendelet 10. § (1) bekezdése, illetve a Csjt. 1. § (1) bekezdése, 69/A. § (1) bekezdése és 69/C. § (1) bekezdése megsértésében jelölte meg.

- [38] Jogszabálysértő, hogy a másodfokú bíróság az alperes teljes személyes költségmentesség, illetékmentesség, illetve illetékfeljegyzési jog iránti kérelmét nem bírálta el.
- [39] A nagyobbik gyermek iskolaváltása jogszabálysértően került értékelésre, az eljáró bíróságok a per alatt bekövetkezett ténytek tekintettek körülményváltozásnak. A keresetlevél benyújtásakor a felperes erre nem hivatkozott, a perindítás feltétele nem állt fenn [Csjt. 69. §].
- [40] Az eljáró bíróságok tévesen állapították meg a jogalap bizonyítottságát. Köztudomású tényként kezelték azt, hogy a gyermekekkel járó költségek megemelkedtek, de a nagyobbik gyermek gimnáziumi tandíját leszámítva, a konkrét körülményeket nem vizsgálták. Nem tárták fel, hogy emelkedtek-e és igenlő esetben milyen mértékben a gyermekek szükségleteinek költségei, ezáltal sérült a Csjt. 1. §-a, 69/C. § (1) bekezdés a), c) pontja, a régi Pp. 141. § (2) bekezdése, 206. § (1) bekezdése és a 221. § (1) bekezdése.
- [41] A jogalap bizonyítatlansága mellett a jogerős ítélet a peradatok téves értékelésével határozta meg a tartás mértékét és a teljesítőképességét.
- [42] Jogszabálysértő a tandíj összegének a tartásdíjba való beépítése: a felperes a kislányt a beleegyezése nélkül íratta be a tandíjköteles gimnáziumba, a szülői felügyeleti jogát megsértve, egyoldalúan idézte elő azt a helyzetet, amelyre az alperes vállalása alapján a tartásdíj mértékét növelő körülményként hivatkozott. Az ítélezési gyakorlat alapján hozzájárulása hiányában a tandíj megfizetésére nem kötelezhető. A tandíjfizetéssel járó középiskola szükségtelen, és a jelenlegi életkörülményeihez és jövedelmi viszonyaihoz sem igazodik. A másodfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy miért nem fogadta el az ezzel kapcsolatos érvelését [rég Pp. 221. § (1) bekezdés].
- [43] A következetes ítélezési gyakorlat szerint a teljesítőképesség változásának tartós jellegűnek kell lennie. Okirattal bizonyította, hogy a per alatt a jövedelme csak átmenetileg nőtt 11.000 CHF-re, ez tartós változásnak nem tekinthető és az elsőfokú ítélet meghozatala előtt a külföldi munkaviszonya megszűnt.
- [44] A megállapított jövedelem kalkulációja téves. A jobb jövedelem elérése érdekében döntötte el, hogy a második szakorvosi képzettség megszerzésével átképzzi magát urológusból andrológussá. Ennek részeként 2017. október 31. napjáig napi 8 órás elfoglaltságot jelentő szakmai gyakorlatot végzett. A korábbi önkéntes tevékenysége alatt pedig csak napi két órás időtartamban dolgozott.
- [45] Az eljáró bíróságok a mintegy hét évvel ezelőtti gazdasági helyzetből indultak ki, értékelés nélkül hagyták azt a tény, hogy az egyéb forrásból származó többletbevételeit a felperessel közös gazdasági társaságban érte el. Az állás nélküli időszakra a magyarországi közalkalmazotti bértábla szerint a végzettségének, gyakorlatának és nyelvtudásának megfelelő jövedelmet - 384.820 forintot - kellett volna alapul venni. A mérlegeléssel

megállapított jövedelem téves és aránytalan volta a másodfokú eljárásban bizonyítást is nyert, hiszen lényegesen alacsonyabb jövedelemmel járó munkaviszonyt létesített.

- [46] A jogerős ítéletben meghatározott tartás a 2018. év őszén vállalt állásában elérhető jövedelmének több mint 75%-át elvonja, a bérbeadásból származó jövedelmet is figyelembe véve, a havi teljes bevétele 60%-ának felel meg, ez pedig teljesíthetetlen kötelezettséget jelent számára. A jogerős ítélet a létfenntartását veszélyezteti, a tartási kötelezettsége - az irányadó ítélkezési gyakorlat alapján - nem lehet korlátlan.
- [47] A teljesítőképessége hiányát a közös vagyon megosztása iránti perben is jelezte, mivel a közös tulajdonú ingatlanból a felperes tulajdoni hányadának megváltására már nem képes. Nem értékelték az eljárás bíróságok azt sem, hogy közös háztartásban nevelik a felesége két gyermekét.
- [48] **S.-i** munkaviszonya külső körülmények miatt szűnt meg, eredetileg is határozott időtartamra szólt, így nem számíthatott arra, hogy ennek elteltével kimagasló jövedelmet ér el. Ilyen körülmények mellett a jövedelmi, vagyoni viszonyaiban bekövetkezett negatív a terhére nem értékelhető.
- [49] Ezzel szemben a felperes jövedelmi viszonyai lényegesen javultak, fizetése többszörösére emelkedett, de az eljárás bíróságok a jövedelmi és vagyoni viszonyait teljes körűen nem tárták fel, a bizonyítási indítványait mellőzték és megelégedtek a régi adóigazolásokkal. A felek jövedelmének változását a javára kellett volna figyelembe venni. Ezzel sérült a régi Pp. 141. § (2) bekezdése, a 163. § (1) bekezdése, a 206. § (1) bekezdése és a 221. § (1) bekezdése.
- [50] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta.
- [51] Az alperes költségkedvezmény iránti kérelmét az eljárás bíróságok elbírálták. Az elsőfokú bíróság elutasító végzését a másodfokú bíróság helybenhagyta.
- [52] Nem értelmezhető a kereseti kérelem előterjesztésének feltételeire vonatkozó érvelés. A keresetében az alperes személyi körülményeinek megváltozására hivatkozott, tehát azt alapvetően az alperes jövedelmei, vagyoni viszonyainak lényeges változására alapította. A régi Pp. 146. § (1) bekezdése alapján jogszerűen emelte fel a keresetét: a nagyobbik gyermek tandíjfizetéses középfokú tanulmányait megkezdte, illetve az alperes **S.-ban** dolgozott.
- [53] Iratellenes és alaptalan az alperesnek a hozzájárulása hiányára való hivatkozása. A felülvizsgálati ellenkérelméhez csatolt e-mail váltás az alperes állítását cáfolja.
- [54] Ugyancsak megalapozatlan a 2016-2017. évi ellenszolgáltatás nélküli önkéntes munkavégzés indoka. Az alperes 2014. április 9-én szerzett andrológus szakvizsgát.
- [55] Az alperes két világnyelven kifogástalanul beszélő, 20 éves szakmai gyakorlattal rendelkező, magas szintű szakképesítésű orvos. Életszerűtlen az elhelyezkedési gondjaira való utalás, hiszen végső

esetben a saját édesapja urológiai praxisában is dolgozhatna. Az alperesnek 2014. évben havi 415.000 forint átlagjövedelme volt, nyilvánvaló, hogy külföldi tapasztalattal belföldön képes legalább ilyen mértékű jövedelem elérésére.

- [56] Az alperes a **V.** Klinikánál dolgozik, amelynek a honlapján urológus, andrológus főorvosként szerepel. A közös ingatlan bérbeadásából havi 200.000 forint bevétele van, ennek a felével nem számolt el. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy az ő körülményei lényegesen javultak: a házastársi közös vagyont megosztó perben igazolta, hogy az alperes tulajdoni hányadának megváltására csak édesanyja segítségével képes.
- [57] Végül a felperes rámutatott arra, hogy az alperes új házasságának, házastársa gyermekeinek a jogvita elbírálása szempontjából relevanciája nincs.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [58] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [59] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény állást foglalt abban, hogy a régi Pp. 272. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [rég Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyeket konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti (3. pont). Egymástól elkülönült jogszabálysértésre hivatkozás esetén valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel (4. pont).
- [60] A Kúria érdemben nem vizsgálta az alábbi eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértéseket.
- [61] A régi Pp. 141. § (2) bekezdése, 143. § (1) bekezdése, 145. § (2) bekezdése, 167. § (4) bekezdése megsértésének indokát az alperes nem fejtette ki, a felülvizsgálati kérelem jogi érvelést nem tartalmaz. A jogszabályhely feltüntetése önmagában a jogszabálysértés érdemi vizsgálatát nem alapozza meg.
- [62] Az alperes megjelölte a régi Pp. 173. § (2) és (3) bekezdését, de a jogszabálysértést és ennek indokait nem fejtette ki, és nem hivatkozott az eljárás bíróságok tanúmeghallgatásának eljárásjogi jogszabálysértő voltára.
- [63] Az alperes a régi Pp. 163. § (1) bekezdése megsértésénél arra utalt, hogy az elsőfokú bíróság a felperes jövedelmi és vagyoni viszonyainak további feltárása iránti bizonyítási indítványait mellőzte. A bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, az állított jogsérelem nem a bizonyítási eljárás elrendelésére vonatkozó

általános eljárásjogi szabályt sérti. A régi Pp. 163. § (2) és (3) bekezdése megsértésére pedig a felülvizsgálati kérelem jogi érvelést nem tartalmaz.

- [64] Az alperes anyagi jogi jogszabálysértésként a Csjt. 1.§-ának megsértését a tartásért való szülői felelősséggel összefüggésben állította. A Csjt. 1.§-a a családjog alapelveit tartalmazza, az alperes nem konkretizálta, hogy melyik alapelv megsértését sérelmezi. A felülvizsgálati kérelme tartalma alapján az állapítható meg, hogy a szülők megállapodáson alapuló felelősségére utal (hivatkozott Pfv.21.430/2016/3. számú határozat). Az adott esetben a tartás mértékét a bíróság határozta meg, ezért a megjelölt jogszabálysértés és a kifejtett indokolás között ok-okozati összefüggés nem áll fenn.
- [65] Az érdemben elbírálnak felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [66] Az eljárásjogi jogszabálysértések.
- [67] Az alperes hivatkozott a költségkedvezmény iránti kérelme elbírálásának hiányára, megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 84-§ és 86. §-t tüntette fel. Az alperes állítása iratellenes, mert a másodfokú bíróság 2018. március 7. napján kelt 1.Pkf.50.241/1018/3. számú végzésével az alperes fellebbezését elutasította és az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [68] Nem sérült a régi Pp. 215. §-a sem. Helytállóan érvelt a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy a régi Pp. 146. §-a alapján a felperes a tárgyalás berekesztéséig kereseti kérelmét módosíthatja, illetve kiterjesztheti. Nincs tehát eljárásjogi akadálya annak, hogy a folyamatban levő eljárásban az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig a felperes a keresetét felemelje. A régi Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja szerint a kereset felemelése a másodfokú eljárásban is megengedett.
- [69] Ezt meghaladóan az alperes a bizonyítékok téves értékelésére [rég Pp. 206. § (1) bekezdés] és a jogerős ítélet indokolási hiányosságára [rég Pp. 221. §] hivatkozott, ezzel összefüggésben állította az anyagi jogi jogszabályok megsértését.
- [70] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a körülményekben bekövetkezett változás a tartás mértékét akkor befolyásolja, ha az lényeges, tartós és összefüggésben van a jogosult szükségletével vagy a kötelezett teljesítőképességével. A feltételek konjunktívak, az egyik feltétel hiányában a tartás mértékének megváltoztatása iránti kereset eredményre nem vezethet.
- [71] A perben a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a Csjt. 69. § (1) bekezdésében foglalt feltételek bizonyítási kötelezettsége. A felperes a keresetét annak benyújtásakor és felemelésekor döntően az alperes jövedelmének emelkedésére alapította. A Kúria rámutat arra, hogy önmagában a kötelezett jövedelmének (a tartás alapjának) pozitív változása a tartás mértékének felemelését automatikusan nem alapozza meg. Az ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezett átlagot meghaladó jövedelme esetén is a gyermek korának megfelelő szükségletből kell kiindulni és a tartás mértékét/mértékének megváltoztatását azok

alapul vételével megállapítani (Pfv.II.21.265/2014/5). A kötelezett átlagot meghaladó jövedelme önmagában nem ad alapot a gyermek szükségleteivel arányban nem álló tartásdíjra (Pfv.II.20.079/2018/4., Pfv.II.21.366/2018/7.).

- [72] A Kúria egyetértett az eljárt bíróságok egyező jogi álláspontjával. A felperes a gyermekek szükségleteinek pénzbeli ellenértéke jelentős változását is bizonyította: a kisebbik gyermek iskolás lett, a gyermekek iskolán kívüli tevékenységei korábbi költsége, az eltartásukra fordított általános kiadások emelkedtek és a per alatt a nagyobbik gyermek tandíjköteles iskolai tanulmányokat kezdett. A gyermekek szükségleteinek pénzbeli ellenértékében (a kiadásokban) tehát a tartás mértékének megváltoztatását megalapozó lényeges és tartós körülményváltozás következett be.
- [73] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a gyermekek szükségleteire kizárólag azzal összefüggésben utalt, hogy azok emelkedését az eljárt bíróságok köztudomásúnak tekintették, a leánya tandíjköteles középiskolai tanulmányaihoz pedig nem járult hozzá.
- [74] Alappal érvelt az alperes azzal, hogy a gyermekek eltartásával kapcsolatos kiadások nem tekinthetők köztudomású ténynek (BH 2009.272.-I.). A felperes azonban a gyermekek szükségleteit és arra fordított költségeit részletezte (25. sorszámú jegyzőkönyv), az alperes a feltüntetett kiadásokra érdemi észrevételt nem tett, ellentétes tényállításra a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott.
- [75] Ugyancsak alaptalan a hozzájárulása hiányára vonatkozó érvelés. Az elsőfokú eljárásban a felperes a 2015. szeptember 23. napján tartott tárgyaláson jelezte, hogy a gyermek a középfokú intézetben tanul (49. sorszámú jegyzőkönyv). Az alperes a felperes nyilatkozatát a per alatt nem cáfolta, a fellebbezésében hivatkozott először a felperes egyoldalú döntésére. A jogerős ítélet helytállóan mutatott rá, hogy a felek közötti megállapodás-tervezetek (34. sorszámú irat) tartalma alapján a gyermek tandíjköteles iskolájának kiválasztása közös döntésük volt. A Kúria megjegyzi, hogy a felperes által a felülvizsgálati eljárásban csatolt e-mail váltást a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján értékelni nem lehet.
- [76] A 4/1987 (VI.14.) IM rendelet 10. § (1) bekezdése a szülők jövedelmére vonatkozó adatok beszerzésére vonatkozik. Tény, hogy a felperes részéről 2014. évi jövedelemigazolás állt a rendelkezésre, a jogerős ítélet azonban a tartásdíj alapjául az alperes 2013-2014. évi jövedelmét vette figyelembe, a 2015. évi jövedelem hiánya az érdemi döntésre lényeges kihatással nem járt [rég Pp. 275. § (3) bekezdés].
- [77] A Kúria hangsúlyozza, hogy a gyermeket gondozó szülő a Csjt. 69/A. § (2) bekezdése alapján a tartást természetben szolgáltatja. A természetbeni tartás nem forintosítható (Pfv.II.20.795/2016., Pfv.II.21.292/2016.), a pénzbeli kiadások szülők közötti egyenlő megosztása a természetbeni tartás jogi fogalmának kiüresedéséhez vezet (Pfv.II.21.803/2016/6.).

- [78] Alapvetően tévesen érvelt az alperes a felperes vagyoni viszonyai súlyozottabb értékelésének hiányával, mivel a gyermekeket gondozó szülő jobb anyagi körülményei a kötelezett tartási kötelezettségének mértékét nem csökkenti, legfeljebb a szülők közötti teherviselés arányánál értékelhető. A teljesítőképes kötelezett a gyermekek reális és valós (indokolt) szükségleteinek megfelelő pénzbeli kiadásokat nem terhelheti a gondozó szülőre arra hivatkozással, hogy a másik szülőnek magasabb jövedelme van.
- [79] Az alperes döntően a tartás alapját képező jövedelme meghatározását és ebből következően a teljesítőképessége megállapítását sérelmezte.
- [80] Az eljáró bíróságok az alperes teljesítőképességét a Magyarországon elért, külföldi munkavégzése előtti, okirattal igazolt kimutatott jövedelme alapján határozták meg. Ebből következően az alperesnek a **s.**-i munkabére kapcsán kifejtett érvelése a jogvita elbírálásánál nem releváns.
- [81] Helyesen hivatkozott az alperes a következetes ítélkezési gyakorlatra, miszerint a tartásra kötelezett szülőt a Csjt. 69/A. § (1) bekezdése alapján a tartás teljesítéséért fokozott helytállási kötelezettség terheli és ez a kötelezettsége nem lehet korlátlan. A Kúria több eseti döntésében kimondta, hogy a szülő megélhetése nem lehetetlenülhet el (BH 1999.258., BH 1996.591.). A törvényi rendelkezéshez fűződő bírói gyakorlat a megélhetés ellehetetlenülésének vizsgálatakor a szülői felelősség körében az elvárhatóság követelményét is megfogalmazta (BH 1998.283.). Az adott esetben az alperes magas szakmai kvalitásokkal, több nyelven beszélő, két szakvizsgával és hosszabb gyakorlattal rendelkező orvos, és a csatolt jövedelem nyilatkozatok szerint 2013-2014. évben különböző forrásokból átlagosan 400.000 forint bevétele volt. Külföldön szakmájában dolgozott, újabb magyarországi munkaviszonya létesítésekor elvárható tőle, hogy végzettségének és tapasztalatának megfelelő - legalább a korábbi jövedelemmel járó - tevékenységet folytasson. Tisztában volt a lánygyermek tandíjának összegével, a gyermekek kiadásaival. Az alperes az egészségi állapotában bekövetkezett változásra nem hivatkozott, szülői felelősségére figyelemmel, két szakvizsgával rendelkező, speciális képzettségű orvosként a havi átlagos 400.000 forint jövedelem megszerzése a magyarországi orvoshiány nagy nyilvánosság előtt is ismert ténye alapján nyilvánvalóan nem elérhetetlen számára.
- [82] A Kúria számos eseti döntésében állást foglalt abban, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére. A Kúria kizárólag azt vizsgálja, hogy az adott esetben a bíróságok a helyes tényállás megállapítása érdekében a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat egybe vetették-e és azokat összességében értékelték-e, a mérlegelés eredményét meghatározó indokok tarthatóak-e, nincs-e bennük nyilvánvalóan helytelen következtetés. Nem állapítható meg jogszabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis a szabad bírói

mérlegeléssel megállapított tényállás felülmérlegelésének nincs helye (BH 2013.119. BH1999.44.).

- [83] Az eljáró bíróságok a peradatokat a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelték és helytállóan foglaltak állást abban, hogy a gyermekek indokolt szükségletei növekedtek, az alperes pedig a megállapított tartás megfizetésére teljesítőképes.
- [84] Nem sérült a régi Pp. 221. § (1) bekezdése. A másodfokú bíróság a döntését - visszautalva az elsőfokú bíróság helyes indokolására - részletesen kifejtette.
- [85] A fentiek alapján a jogerős ítélet anyagi jogi és eljárás jogszabályt nem sértett, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [86] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [87] A felülvizsgálat illetékalapja a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján a felemelt és az alapügyben megállapított tartásdíjak különbözetének egy évi értéke: 1.440.000 forint ($80.0000 + 40.000 = 120.000 \times 12$), az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás illetéke 144.000 forint.
- [88] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, amelynek arányos mértékét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5)-(6) bekezdése alapján állapította meg.
- [89] Az alperes 299.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt. A többletként megfizetett 155.000 forint illeték visszatérítése az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján kérhető. Az Itv. 79. § (4) bekezdése szerint az illeték visszatérítésére az adózás rendjéről szóló törvény adó-visszatérítésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Budapest, 2019. május 28.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

